

RESA TILL "GÅRDARNA RUNT SJÖN" 5 april 2024

- 08.00 Avresa från Onsala Kyrka
- 10.30 Vi hämtar upp Gun Ohlsson i Ulricehamn. Gun är lokalguide med stor kunskap om Gårdarna runt Sjö
- 11.00 Vi dricker kaffe och äter en fralla på Lassalyckan där världscupen i skidor gått av stapeln.
- 11.45 Vi får en guidning på Källebacka säteri.

Källebacka Säteri är en herrgård i Marbäcks socken

Mangårdsbyggnadens första våning byggdes omkring år 1675 när överstelöjtnanten Anders Björnsköld lät "bygga till säteri" på Källebacka. Anders Björnsköld var överstelöjtnant vid Elfsborgs regemente och blev sedermera kommandant på Varbergs fästning. Huvudbyggnaden kom att inrymma sex rum och sal.

Någon gång under 1750-talet övertogs gården av hovkvartermästaren Johan Christian Rystedt och dennes maka Jakobina Maria Gathenhielm och paret lät bygga en andra våning på mangårdsbyggnaden. Vid denna tidpunkt byggdes även två flyglar samt ett hemlighus, varav den östra flygeln samt hemlighuset är bevarat.

Flygelbyggnaden har valmat tegeltak likt huvudbyggnaden och är klätt i rödfärgad locklistpanel. Uthuset som även inhyser dass är av rödfärgat trä med vällingklocka på taket. Dasset inrymmer avträde med sju hål.

Huvudbyggnaden på Källebacka är en mycket välbevarad representant för 1700-talets herrgårdsbyggnader med sitt höga valmade tegeltak och panelarkitektur med dekorativt utformade detaljer. Huset är timrat och klätt med gulmålat locklistpanel med vita omfattningar. Av stort intresse är även den välbevarade interiören med foder, listverk, tapeter, målningar samt kakelugnar och spiskomplex av äldre datum.

År 1948 köptes gården av disponent Sten Josefson och hans hustru Meje Josefson. Vid denna tid var byggnadernas skick kraftigt eftersatt. Efter flera års restaurering blev Källebacka byggnadsminne 21 april 1980. Källebacka övertogs 1991 av deras son Lars-Erik Josefson.

Samtliga Änglagårdsfilmerna har till del spelats in på Källebacka.

- 13.00 Vi serveras lunch på Hofsnäs Herrgård (varmrätt, måltidsdryck, kaffe o kaka)

Hofsnäs Herrgård har namnet Lindö i Birgit Th Sparres kända romaner Gårdarna runt sjön där det berättas om herrgårdsliv in på 40-talet. Platsen ligger vackert i Torpanäsets Naturreservat med fiskevänligt vatten på båda sidor nära sjön Åsunden. Herrgården ramar in av Hofsnäs vackra naturstigar utmed vattenkanten.

Redan under 1700-talet brukade man jorden varsamt kring Hofsnäs, under århundraden skulle

Hofsnäs växa till en betydelsefull gård & få en given plats på kartan

Efter lunchen så beger vi oss till Torpa Stenhus

14.30 är det dags för guidning

Torpa stenhus Det är jämte Glimmingehus i Skåne en av Sveriges bäst bevarade medeltidsborgar. Torpa är en så kallad enkelhusborg från 1400-talet som varit sätesgård för släkten Stenbock.

Det första stenhuset uppfördes omkring år 1470 av riksrådet Arvid Knutsson som försvarsborg mot danskarna. Omkring 1550 tillkom trapptornet och vissa om- och tillbyggnader skedde under 1500- och 1600-talen. Riddarsalen har välbevarad renässansinteriör och slottskapellet, som inreddes i slutet av 1600-talet, är i barockstil. På Torpa hämtade Gustav Vasa sin tredje hustru, Katarina Stenbock.

Torpa, som blev den stenbockska släktens främsta stamgods, har sedan 1400-talet aldrig sålts utan gått i arv antingen på mans- eller kvinnosidorna.

Borgen har de senaste decennierna genomgått en stor invändig renovering. Den nuvarande ägaren har låtit återställa den ursprungliga rumsindelningen samt möblera upp en del av slottet. Man har även lyft golven, som genom åren satt sig rejält, sedan man rivit alla innerväggar, varav vissa var bärande. Under många år fungerade borgen som sädesmagasin, vilket var anledningen till att de flesta innerväggar revs. Användningen som sädesmagasin är också orsaken till att borgen är så välbevarad, trots att den varit obebodd under lång tid, eftersom denna verksamhet krävde ett helt tätt tak.

Torpa tillhör också Sveriges spökhushus med fem olika manifestationer: Den gråa frun, Den inmurade flickan, Torpas vita hästar, Lille Gustav Stenbock och Greve Gustaf Otto Stenbock.

Den gråa frun skall enligt en sägen någon gång i en svunnen tid varit dotter till en av stenhusets mäktiga herrar. Slottsherren hade halshuggit en fånge från Danmark som husets dotter fattat tycke för. Den unga dottern hade sedan blivit sjuk och dött av sorg. Sedan har hon fortlevt som en klagande vålnad och irrat kors och tvärs genom slottet. Men hon ska vara ett omtänksamt spöke som även varnar och skyddar för diverse faror.

Den inmurade flickan ska vara en ung flicka som blev levande inmurad i ett av borgens rum. Hon hade varit på besök hos släktingar i Danmark och berättade hemkommen i förtroende för sin syster att hon trodde att pesten drabbat människor på den båt hon hade färdats. Hennes far, som var riddare, hade hört detta samtal och av rädsla för att pesten möjligen skulle ha drabbat dottern och då kunna sprida sig, bestämde han sig för att avlägsna henne. Han insåg dock att det måste ske smidigt och bestämde sig därför för att låta mura in henne. Det sägs att han väckte henne mitt i natten och satte henne på en stol intill en fönsterkarm. Sedan kom några murare och började mura in den levande flickan. Ett rykte säger att tre byggarbetare försökte förstöra väggen där hon var inmurad, men att alla dog innan de lyckades. En ramlade ner för trappan och fick blodförgiftning av något vasst som denne landade på, en fick hjärtinfarkt osv. Anledningen till att de tre byggarbetarna dog sägs vara att flickans yngre syster tyckte så synd om henne när hon varje sekund under fyra dagar kunde höra sin älskade systems förtvivlade gråt. Så för att lugna henne satt hon utanför väggen och pratade med henne hela dagarna. När hon på femte dagen inte längre kunde höra sin systems gråt, kastade hon en förbannelse över väggen, så att ingen någonsin skulle kunna störa henne.

Torpas vita hästar är en ståtlig vagn, dragen av fyra vita hästar, med en kusk klädd i släktens färger. Ekipaget ska enligt sägnen bara kunna ses av ägaren till Torpa stenhus då han eller hon ligger för döden.

16.00 Eftermiddagskaffe med glass på Sjöträdgården i Vegby

ca 19.15 Beräknad hemkomst

Pris: 1 050:-/pers

Minst 35 betalande

Sista anmälningsdag 240320

**Inbetalas till bg 5102-2226
senast 20 mars**

Fr.o.m. jan 2024 gäller följande vid bokning:

Anmälan sker i första hand via mail till:

onsala@spfseniorerna.se

eller sms till nr: **0703-64 91 03**

Gäller även avbokning!

*****

Vid avbokning senare än 7 dagar innan avresa –
ingen återbetalning.

Meddela ev allergier!

